

Uzasadnienie

Regionalny dyrektor ochrony środowiska zgodnie z delegacją ustawową zawartą w art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2015 r. poz. 1651 ze zm.) ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (zwanego dalej PZO). W tej sytuacji posiada również kompetencje do zmiany przedmiotowego aktu prawnego.

W dniu 31 marca 2014 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku ustanowił zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Krasne PLH220035. Zarządzenie opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego dnia 9 kwietnia 2014 r. poz. 1457. Weszło ono w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Już po wejściu w życie zarządzenia ustanawiającego plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Krasne PLH220035 w ramach kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespółonej administracji rządowej, Minister Środowiska, pismem DP-074-70/43691/14/JJ z dnia 22 grudnia 2014 r. stwierdził uchybienia uzasadniające zmianę we własnym zakresie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku.

W załączniku nr 5 zmienianego zarządzenia, dla przedmiotu ochrony 3110 jezioro lobeliowe zaplanowano działania ochronne polegające na dostosowaniu gospodarki przestrzennej w zlewni do wymogów ochrony siedliska poprzez zachowanie dotychczasowej formy użytkowania gruntów oraz zapewnienie nielocalizowania w zlewni bezpośredniej jeziora inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji liniowych celu publicznego o znaczeniu lokalnym. Minister Środowiska, wskazał, iż *przedstawione zadania, wyznaczone w ww. zarządzeniu wykraczają poza zakres przedmiotowy działań ochronnych, określony w art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Wiąże się to z przyznaną radzie gminy kompetencją do kształtowania gospodarki przestrzennej na terenie gminy, o czym stanowi art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647, z późn. zm.). Ustawodawca dopuścił możliwość ingerencji w zagospodarowanie przestrzenne w związku z funkcjonowaniem form ochrony przyrody. W przypadku obszarów Natura 2000 w planie zadań ochronnych możliwe jest ustalanie wskazań do zmian w istniejących dokumentach planistycznych na podstawie art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. W związku z powyższym bezpośrednia ingerencja w zagospodarowanie przestrzenne ustanowiona w działaniach ochronnych, a nie we wskazaniach do zmian w istniejących dokumentach planistycznych, stanowi naruszenie przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wkraczając w przyznanie radzie gminy kompetencje. Ponadto, przedstawione działanie wykracza poza upoważnienie ustawowe określające zakres przedmiotowy planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.*

Biorąc pod uwagę powyższe, z treści zarządzenia usunięto ww. działanie a zalecenia dotyczące użytkowania gruntów w zlewni jeziora określono jako wskazania do zmian istniejących dokumentów planistycznych- w tym także Studium gminy Lipnica, którego nie obejmuje aktualnie obowiązujące zarządzenie.

Informację o zamiarze przystąpienia do sporządzenia zmiany PZO zamieszczono na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Gdańsku, stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku, tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Przechlewie, Starostwa Powiatowego w Człuchowie oraz w prasie (Dziennik Bałtycki z dnia 14.05.2015 r.).

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zapewniono możliwość udziału osobom zainteresowanym i działającym w obrębie siedlisk w pracach nad tworzeniem projektu zmiany PZO. W tym celu zorganizowano jedno spotkanie dyskusyjne w dniu 30.04.2015 r. w Bytowie, którego tematem były zapisy zarządzenia zmieniającego plan zadań ochronnych. W jego trakcie zgłoszono następujące uwagi i wnioski:

1. Przedstawiciele Nadleśnictwa Niedźwiady wnioskowali o:
  - a) dostosowanie zapisów PZO do zapisów planu ochrony rezerwatu przyrody „Jezioro Krasne” (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2012 r. poz. 3316) w zakresie stosowania rębni zupełnych.

Organ tutejszy uznał uwagę za zasadną i uwzględnił ją w treści zarządzenia.

b) w przypisie nr 2 usunięcie Leśnictwa Lipczynek ponieważ wymienione w PZO wydzielania znajdują się tylko na terenie Leśnictwa Nowa Wieś.

Z danych dostępnych tutejszemu organowi wynika, że wydzielania znajdują się na terenie Leśnictwa Lipczynek, dlatego usunął z przypisu Leśnictwo Nowa Wieś.

2) Przedstawicielka Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku zasugerowała, że większa ingerencja w środowisko następuje w wyniku stosowania rębni złożonych niż zupełnych ze względu na konieczność kilkukrotnego wchodzenia z pracami na teren rębni i dlatego powinno się w PZO w ogóle zrezygnować z zapisów ograniczających możliwość stosowania rębni zupełnych na terenie obszaru.

Organ tutejszy stwierdził, że zapisy te należy jednak utrzymać biorąc pod uwagę, że spływ substancji organicznych z powierzchni zrębów może niekorzystnie wpłynąć na chemizm wód Jeziora Krasnego i pogorszenie jego stanu ochrony.

Pismem z dnia 4.05.2015 r. Klub Przyrodników zgłosił następujące uwagi:

1. *Środki ochrony polegające na dostosowaniu gospodarki przestrzennej w zlewni do wymogów ochrony siedliska poprzez zachowanie dotychczasowej formy użytkowania gruntów oraz zapewnienie nielokalizowania w zlewni bezpośredniej jeziora inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko, są kluczowe i niezbędne dla skutecznej ochrony przedmiotów ochrony. Ochrona obszaru wymaga właśnie, by władztwo planistyczne gminy mogło być realizowane tylko w ramach zapewniających ochronę obszaru przed zagrożeniami wynikającymi z zagospodarowania przestrzennego. Jeżeli więc dostosowanie gospodarki przestrzennej nie może być działaniem ochronnym, to należy je przynajmniej wskazać jako zapis o kierunkach zagospodarowania przestrzennego, wymagający wprowadzenia do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (zmiana studium), dla całej zlewni jeziora. Zapis ten powinien być bardziej konkretny i mówić także wprost o zachowaniu obszaru zlewni jako obszaru, w którym, nie powinna być lokalizowana wszelka zabudowa, a gospodarka rolna powinna być realizowana w formie użytków zielonych (studium daje taką możliwość).*

Organ tutejszy wskazuje, że w obecnie obowiązującym zarządzeniu znajdują się wskazania do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Przechlewo wskazujące na konieczność zapewnienia zachowania dotychczasowej formy użytkowania gruntów w zlewni bezpośredniej jeziora. Analizując powtórnie dokumentację sporządzoną na potrzeby PZO stwierdzono jednak, że zlewnia obejmuje także działki na terenie gminy Lipnica, dlatego zarządzenie zmieniające zawiera wskazania do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lipnica analogiczne do tych jakie obecne są dla SUIKZP Gminy Przechlewo. Należy zwrócić uwagę, że prawie wszystkie grunty znajdujące w obrębie zlewni bezpośredniej jeziora są terenami leśnymi i lokalizacja zabudowy wymagałaby zmiany formy użytkowania terenu, zatem w ocenie tutejszego organu nie ma potrzeby wprowadzania dodatkowej informacji o tym, że teren nie powinien być zabudowywany. Również wprowadzanie zapisu dotyczącego sposobu realizowania gospodarki rolnej w zlewni bezpośredniej jeziora nie jest zasadne biorąc pod uwagę, że prawie wszystkie grunty znajdujące w obrębie zlewni bezpośredniej jeziora są terenami leśnymi.

2. *Należy rozbudować opis zagrożeń tak aby było jasne, że zaorywanie użytków zielonych oraz zabudowa w zlewni jeziora (nie tylko w granicach obszaru) stanowią takie zagrożenie. Ochrona obszaru będzie wymagać od RDOS aktywności w zapobieganiu takim zjawiskom w oparciu o przepisy uzgodnieniowe, ocenowe i art. 37 ustawy o ochronie przyrody - sam plan zadań ochronnych będzie tu narzędziem ułomnym i nieskutecznym, jak*

jednak rozumiemy, jest to nieuniknione wobec ułomnej delegacji prawnej do jego ustanowienia. Równocześnie, należy pozostawić działanie ochronne polegające na utrzymaniu użytkowania kośnego lub pastwiskowego użytków zielonych w zlewni (także nie stanowiących siedlisk przyrodniczych), aby ew. zaorywanie łąk było naruszeniem wymogów PZO i w konsekwencji naruszeniem tzw. „minimalnych norm” - czego nie zapewni ujęcie zachowania dotychczasowej gospodarki tylko jako wskazania do zmian studium.

Uwagi nie uwzględniono. Prawie wszystkie grunty znajdujące w obrębie zlewni bezpośredniej jeziora są terenami leśnymi i lokalizacja zabudowy wymagałaby zmiany formy użytkowania terenu, zatem zdaniem tutejszego organu nie ma potrzeby uszczegóławiania opisu zagrożenia o zapis, że zagrożenie stanowi zabudowa. Biorąc pod uwagę, że prawie wszystkie grunty znajdujące w obrębie zlewni jeziora są terenami leśnymi nie jest zasadne również wprowadzanie zapisu wskazującego, że zaorywanie użytków zielonych w zlewni jest zagrożeniem. Dotychczasowy opis „niewłaściwa gospodarka przestrzenna na obszarach należących do zlewni bezpośredniej jeziora np. zmiana dotychczasowej formy użytkowania gruntów leśnych, lokalizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wodne, glebowe, powietrze i szatę roślinną” wydaje się być wystarczający.

3. *W związku ze stanowiskiem legislacyjnym Ministerstwa Środowiska, uważamy że jest ono przesłanką do stwierdzenia konieczności sporządzenia planu ochrony obszaru, w którym wyraźnie można będzie wskazać warunki dotyczące gospodarki wodno-ściekowej, zagospodarowania przestrzennego i gospodarki rolnej w zlewni jeziora. Wnosimy o wskazanie takiej potrzeby w PZO.*

Uwagi nie uwzględniono. Organ tutejszy podkreśla, że stan ochrony przedmiotów ochrony w obszarze jest właściwy, a zagrożenie „niewłaściwa gospodarka przestrzenna na obszarach należących do zlewni bezpośredniej jeziora np. zmiana dotychczasowej formy użytkowania gruntów leśnych, lokalizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wodne, glebowe, powietrze i szatę roślinną” jest tylko zagrożeniem potencjalnym o stosunkowo małym prawdopodobieństwie wystąpienia ponieważ zdecydowana większość terenu zlewni stanowią grunty leśne będące w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. W ocenie organu wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, są wystarczającym środkiem zapobiegającym temu zagrożeniu.

Projekt planu zadań ochronnych został poddany udziałowi społecznemu na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.). Udział społeczny został zagwarantowany poprzez ogłoszenie informacji o możliwości zapoznania się z projektem PZO oraz o możliwości składania uwag i wniosków do projektu planu. Informacje powyższe zostały zamieszczone w formie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 8.09. 2015 r. na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Gdańsku, stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku, tablicy ogłoszeń Urzędów Gmin w Przechlewie i Lipnicy, Starostwa Powiatowego w Człuchowie oraz w prasie (Dziennik Bałtycki z dnia 17.09.2015 r.).

Na wniesienie uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych wyznaczono okres 21 dni. W tym czasie wpłynęła uwaga Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, w której zgłoszono wątpliwość co do zapisów w pkt. 2 do studium gm. Przechlewo. Wskazano, że zapis „Zapewnienie nie lokalizowania w zlewni bezpośredniej jeziora inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko wodne, glebowe, powietrze i szatę roślinną, z wyjątkiem inwestycji liniowych celu publicznego o znaczeniu lokalnym; dotyczy obszaru Natura 2000 oraz ww. działek ewidencyjnych” powtarza zapisy ustawowe. Zdaniem GDOŚ „należałoby wskazać, że ewentualne lokowanie inwestycji ABC w strefie XY może nieść ze sobą ryzyko znaczącego negatywnego oddziaływania na przedmioty ochrony N2K etc...”.

Uwagę uwzględniono. Zapis zmieniono na „Lokowanie inwestycji (szczególnie liniowych o znaczeniu ponadlokalnym;) w zlewni bezpośredniej jeziora może nieść ze sobą ryzyko znaczącego negatywnego oddziaływania na przedmioty ochrony. Dotyczy to obszaru Natura 2000 oraz ww. działek ewidencyjnych”.

Informację o projekcie zmiany planu zadań ochronnych zamieszczono w publicznie dostępnym wykazie danych, udostępnionym poprzez stronę internetową www.wykaz.ekoportal.pl, pod numerem 697/2015.

Projekt zarządzenia został uzgodniony, w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525 ze zm.) z Wojewodą Pomorskim, pismem nr PN-I.0041.4.2016 z dnia 1.02.2016 r.